

5. Η βυζαντινή Εποποία. Επικοί αγώνες και επέκταση της Αυτοκρατορίας

α. Αγώνες με τους Άραβες

- Εποχή αυτοκράτορα ΡΩΜΑΝΟΥ ΛΑΚΑΠΗΝΟΥ → αντεπίθεση Βυζαντινών κατά Αράβων
- στρατηγός ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΡΚΟΥΑΣ → κατάληψη Έδεσσας της Συρίας

στρατηγοί – αυτοκράτορες → σκοπός των εκστρατειών τους = η ανάκτηση όλων των ρωμαϊκών επαρχιών της Ανατολής

- ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΦΩΚΑΣ → ανάκτηση Κρήτης (961) και Κύπρου (965)
- ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΖΙΜΙΣΚΗΣ → ανάκτηση Κιλικίας και τμημάτων Συρίας και Παλαιστίνης

Στα χρόνια του αυτοκράτορα Ρωμανού Λακαπηνού (Μακεδονική Δυναστεία) ξεκίνησε η μεγάλη στρατιωτική αντεπίθεση των Βυζαντινών εναντίον των Αράβων. Ο στρατηγός Ιωάννης Κουρκούας κατέλαβε την Έδεσσα της Συρίας και στη συνέχεια οι σπουδαίοι αυτοκράτορες - στρατηγοί Νικηφόρος Φωκάς, Ιωάννης Τζιμισκής και Βασίλειος Β΄ ανέκτησαν πολλές περιοχές, που ήταν κατακτημένες από τους Άραβες (Κρήτη, Κύπρος, Κιλικία, περιοχές Συρίας και Παλαιστίνης)

β. Αγώνες με τους Βουλγάρους

- βασιλιάς ΣΥΜΕΩΝ → εχθρικές σχέσεις Βυζαντινών – Βουλγάρων

στόχος = ίδρυση βουλγαροβυζαντινής αυτοκρατορίας (πολιορκία Κων/πολης – θάνατος = ματαίωση σχεδίων)

- ΠΕΤΡΟΣ (διάδοχος Συμεών) → συνθήκη ειρήνης με Βυζαντινούς
- τσάρος ΣΑΜΟΥΗΛ → ίδρυση νέου βουλγαρικού κράτους
- ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Β΄ → σύγκρουση με Βουλγάρους → νίκες Βυζαντινών → οριστική υποταγή Βουλγαρίας

Όταν ανέβηκε στο θρόνο της Βουλγαρίας ο Συμεών, οι σχέσεις με το Βυζάντιο έγιναν εχθρικές, διότι ο Συμεών ήθελε να δημιουργήσει μια βουλγαροβυζαντινή αυτοκρατορία, στην οποία να είναι ο ίδιος βασιλιάς, πήρε μάλιστα μόνος του τον τίτλο "βασιλεύς των Βουλγάρων και των Ρωμαίων". Πολιορκήσε την Κων/πολη, αλλά ο θάνατος ματαίωσε τα σχέδιά του. Τον διαδέχθηκε ο γιος του Πέτρος, ο οποίος συνήψε συνθήκη ειρήνης με τους Βυζαντινούς. Όταν όμως ανέβηκε στο θρόνο ο Σαμουήλ, οι σχέσεις Βυζαντίου – Βουλγάρων εντάθηκαν και πάλι. Ο Σαμουήλ είχε επεκτατικές διαθέσεις. Τον αντιμετώπισε νικηφόρα ο αυτοκράτορας Βασίλειος Β΄ σε δύο μάχες: στο Σπερχειό (997) και στο Κλειδί (1014). Τελικά το 1018 η Βουλγαρία υποτάχθηκε πλήρως στο Βυζάντιο και οργανώθηκε σε δύο «θέματα»

γ. Οικονομικές συνέπειες των πολέμων - Κατακτήσεις → άνθηση οικονομίας

Αποτελέσματα: 1) Νέα εδάφη προστέθηκαν στο βυζαντινό κράτος.

2) Νέα έσοδα προστέθηκαν στο βυζαντινό κράτος

3) Πολλαπλασιάστηκε η παραγωγή.

4) Η διακοπή των αραβικών επιδρομών επέτρεψε την ειρηνική καλλιέργεια της γης.

5) Πολλαπλασιάστηκαν τα νομισματικά αποθέματα.

6) Τονώθηκε το εσωτερικό και εξωτερικό εμπόριο και η βιοτεχνία.

7) Βελτιώθηκε το επίπεδο ζωής.

8) Αυξήθηκε η αυτοπεποίθηση των Βυζαντινών.

9) Ενισχύθηκε το διεθνές κύρος της αυτοκρατορίας.

10) Αυξήθηκαν οι δυνατότητες ανάπτυξης του βυζαντινού πολιτισμού.